

Bibliografia

L'industrie chimique en France. Etude historique et géographique

P. BAUD. 1 vol. en 4.º de 420 pàgs., amb 64 gravats. Masson et Cie., editors. París, 1932.

El llibre de BAUD és d'un gran interès per a nosaltres, car ens presenta la història de la indústria química francesa que, en tot el seu començament, té molta analogia amb la que pot aplicar-se a casa nostra i conegut és de tothom el que Catalunya compta amb figures tals com les de Ramon LLULL, Arnau DE VILANOVA, Antoni MARTÍ FRANQUÉS i d'altres que han representat un brillant paper dintre de la història de la química.

Si aquesta primera part del llibre atreu la nostra atenció, molt més ens ha d'interessar la segona, que ens presenta la distribució geogràfica de la indústria química a França i posa de manifest les relacions que existeixen entre el desenvolupament de la indústria i les condicions pròpies del lloc on aquesta està enclavada. L'estudi de les condicions del terreny, de les aigües de la flora, la geologia, les facilitats d'exportació, els centres de consum, etc., són primordials per a l'establiment de moltes indústries i si féssim un estudi geogràfic de la forma com s'han agrupat formant regions algunes indústries de casa nostra, segurament es posarien de manifest dades interessantíssimes.

En aquest llibre hi podem, doncs, aprendre una sèrie de factors que podem aplicar a casa nostra, tot lamentant el que no existeixi per a la nostra indústria un estudi semblant al que ha fet BAUD per a França.

Com ja hem assenyalat, el llibre consta de dues parts. En la primera, després d'una introducció seguida d'una important llista bibliogràfica hom estudia l'evolució, fins als temps moderns, dels primers oficis considerats dintre del ram químic, practicats a França i comprèn els capítols següents:

- I. La transmissió dels oficis químics des de l'antiguitat a la França del segle XVII.
- II. El comerç francès de drogues i matèries colorants a la fi de l'Edat Mitja.
- III. L'explotació de les maresmes i de les salines.
- IV. La preparació de la "cervoise" i de la cervesa.
- V. L'art de la tintoreria i la producció de matèries colorants.
- VI. El treball químic del cuir i de les matèries d'adoberia.
- VII. L'extracció dels olis i la preparació de les grasses usades per la il·luminació.
- VIII. La saponificació dels cossos grassos i la fabricació de sabons.
- IX. L'art de la vidrieria.
- X. La fabricació de la pasta de paper.
- XI. La química de la fusta.
- XII. Els materials de construcció.

La segona part és la que va destinada a mostrar les relacions que presenta el desenvolupament de la indústria química i la distribució actual de les indústries regionals (a França). Consta de 3 capítols:

I. La França química al començament del segle XIX i la naixença de la gran indústria química.

II. Les etapes d'algunes indústries: La fabricació d'àcids minerals i de les "soses comercials", els adobs químics, la destil·lació del carbó, fàbriques de gas i coqueries, la seda artificial, la indústria sucrera.

III. La "França química" en 1931. Aquest capítol, que ocupa unes 120 pàgines, descriu la indústria química francesa considerada per regions. És una veritable exposició de l'estat actual de la indústria química a la nació veïna, presentada per un home de la competència de BAUD, reconeguda per tots els que han tingut ocasió de fullejar el seu tractat de química industrial i ratificada en el present llibre.

Cal remarcar que al final de cada un dels capítols del llibre hi va una llista bibliogràfica molt completa que pot ésser de gran utilitat si algú desitja documentar-se sobre una regió o indústria determinada.—A. J. S.

Wörterbuch der Kolloidchemie

Alfred KUHN.—I vol. en 12.º de 180 pàgines, amb 47 gravats.—Theodor Steinkopff editor. Dresden, 1932.

Es tracta d'un diccionari força interessant, d'un format molt manejable i que conté totes les definicions i explicacions dels mots que són d'ús corrent en química col·loidal, tant per als que pertanyen al camp de la ciència pura com per als que són del domini de la tecnologia.

Les definicions són molt precises i exposades amb claredat; les descripcions dels aparells van mantes vegades acompanyades d'un petit esquema; un altre detall interessant és que algun dels epígrafs d'aquest diccionari compten amb una curta llista de citacions bibliogràfiques que complementen les llistes que l'autor dona al final de l'obra.

El llibre va sòlidament relligat i està presentat tipogràficament amb molta pulcritud, essent en tots conceptes un llibret recomanable.—A. J. S.

Bibliographie des Sciences Géologiques

Publicació anual de la *Fédération des Sociétés Françaises de Sciences Naturelles*, 2.ª sèrie, vol. II (1931), 432 pàgines en 4art. París, 1932.

Cal remarcar la publicació d'aquest volum, redactat pel "Syndicat de documentation géologique et paléontologique", que presideix el professor Paul LEMOINE. El nombre de treballs que figuren en aquest valuós índex bibliogràfic passa de 6.000 distribuïts en 18 seccions, de les quals cal esmentar les de Cristal·lografia, Mineralogia, Petrografia, Estratigrafia, Paleontologia, Tècnica, Física del globus terrestre, Fenòmens geològics, Riqueses mineres i Geologia aplicada etc. En capítols especials figuren les publicacions de geologia comarcal degudament ordenades per països amb les indicacions correspo-

nents per trobar-ne d'altres que han estat prèviament incloses a la secció general. També hi ha una secció dedicada a treballs de caràcter biogràfic, ressenyes d'excursions, congressos, etc.

El nombre de revistes utilitzades en l'elaboració d'aquest catàleg bibliogràfic passa de 600, és a dir, totes les que són rebudes sobre qüestions geològiques a les Biblioteques més importants de França, tals com les de la Societat Geològica de França, Servei de la Carta Geològica, etc., etc. Entre les revistes sovintment citades figura CIENCIA, i no cal dir que els treballs dels geòlegs del nostre país són degudament ressenyats en els diferents capítols d'aquest valuós llibre. També hi figuren "Ibèrica", "Memòries de l'Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona" i "Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural".—R. C. V.

Elements de Morfologie Florale

L. EMBERGER. Un vol. de 106 pàgs. en 8.º, amb 47 figs. Ed. "Librairie le François", 91 Boulevard St. Germain. París, 1931.

La morfologia floral és la base de la Botànica sistemàtica com molt encertadament diu el professor René MAIRE al pròleg d'aquest llibre. No obstant, era molt difícil trobar un bon treball de conjunt que donés una idea de les recents investigacions de morfologia floral i que a l'ensens que l'explicació de les formes tingués en compte les relacions d'aquestes amb la fisiologia i la biologia vegetal. El professor Louis EMBERGER, cap del Departament de Botànica de l'*Institut Scientifique Chérifien*, de Rabat, i ex-professor de la Universitat de Montpeller, ha assolit aquests objectius dintre del reduït espai d'un petit manual, doblement útil als estudiants i professors a l'ensens que als botànics aficionats i professionals.

Un primer capítol va dedicat a donar un cop d'ull general sobre la morfologia de les flors. Alguns paràgrafs d'aquest capítol serveixen per a donar idea dels diagrames i fórmules florals; d'una manera més detinguda hom fa la descripció de l'òvul a les Gimnospermes i del pas gradual que existeix entre les flors de les Criptògames a les de les Fanerògames.

El segon capítol (pàgs. 35-80) dona la morfologia de les Gimnospermes, descrivint les flors macrosporòfiles i les microsporòfiles en la primera part; la morfologia de les Angiospermes, tant de les flors cíclics com de les acíclics, i les relacions de la flor amb el seu pedoncle omplen la segona part; finalment, dedica a l'ecologia de la reproducció, la tercera part d'aquest capítol.

La flor i la sistemàtica és el títol del tercer capítol (pàgs. 81-102). Fa un breu estudi crític sobre el concepte dels diferents grups taxonòmics, sobre el valor sistemàtic de l'espècie i fa notar la dificultat de judicar en la qüestió de l'origen i evolució de les espècies vegetals.

Un breu índex bibliogràfic clou aquest interessant llibre.—R. C. V.